

Ο ΚΑΙΡΟΣ ΤΩΝ ΑΝΕΜΩΝ, Ο ΚΑΙΡΟΣ ΤΗΣ ΘΥΕΛΛΑΣ

ΕΘΝΙΚΕΣ ΟΔΟΙ: ΟΙ ΑΡΤΗΡΙΕΣ ΤΗΣ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Τον τελευταίο καιρό οι δρόμοι γίνονται όλο και πιο όμορφοι. Σε πολλά μέρη του κόσμου, άνθρωποι απελπισμένοι, άνθρωποι κνηγημένοι από τη μανία των αφεντικών της ζωής μας, κατεβαίνουν στους δρόμους και τους κλείνουν. Στην Αγγλία όπου οι καινούργιοι περιφερειακοί περνάν μέσα από φτωχογειτονιές, γεμίζουν με μπλόκα και τρύπες από τους κατοίκους των περιοχών αυτών. Στη Γαλλία μετά την περσινή κάθοδο των σιδηροδρομικών και άλλων εργαζόμενων στους δρόμους φέτος είναι οι φορτηγατζήδες που τους κλείνουν για μια ακόμα φορά. Στην Ελλάδα μετά από πολλαπλά κλεισίματα των δρόμων των πόλεων, για δεύτερη χρονιά, κλείνουν τις κύριες οδικές αρτηρίες οι αγρότες.

Είναι φανερό ότι ούτε με την ασφαλτο τα έχουν βάλει, ούτε με "τον κοσμάκη που θέλει να πάει σπίτι του". Τα έχουν βάλει με τους δυνάστες τους, με τους υπεύθυνους της εξαθλίωσης, που μέσα της ζούμε και κλείνουν τους δρόμους όπως άλλοι κάνουν απεργία, για να τους δημιουργήσουν κόστος, για να διεκδικήσουν ένα κομμάτι τουλάχιστον από αυτά που ούτως ή άλλως τους ανήκουν. Και βέβαια δε θέλει και πολύ μυαλό για να καταλάβει κανείς ότι μέσα στον καπιταλισμό, όπου ό,τι παράγεται, μετακινείται και καταναλώνεται-παράγεται, μετακινείται και καταναλώνεται με στόχο το κέρδος, το κλείσιμο των δρόμων χτυπά αποκλειστικά και μόνο αυτή τη λειτουργία. Και όλα τα άλλα είναι παραμύθια.

ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ. ΚΑΠΟΙΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Ας δούμε λίγο όμως τον αγώνα των αγροτών. Ας δούμε λίγο τι ζητάνε και πώς οργανώνουν τον αγώνα τους αυτοί οι άνθρωποι ως δύο στοιχεία που μπορούν να μας βοηθήσουν να καταλάβουμε τι γίνεται.

Όσον αφορά στα αιτήματα αυτό που εμφανίζεται ως κεντρικό, είναι η εξασφάλιση ενός σταθερού εισοδήματος. Ενόσ εισοδήματος που θα τους επιτρέψει να επιβιώσουν. Γι' αυτό ζητάνε τη μείωση της καταλήστευσής τους, που γίνεται, μέσω των υψηλών επιτοκίων των τραπεζών, της υψηλής φορολόγησης τους -άμεσης ή έμμεσης (βλ. πετρέλαιο)- της υψηλής τιμής των λιπασμάτων κ.ά. Ορισμένα θεσμικά αιτήματα συμπληρώνουν το σύνολο των διεκδικήσεων ενός αγώνα που φαίνεται να μη διαφέρει παρά σε ελάχιστα σημεία από το σύνολο των αγώνων που και προηγούμενος αναφέραμε και αντανακλούν τη νέα κατάσταση που οδηγούνται οι περισσότεροι από τους κατοίκους αυτού του πλανήτη. Αγώνες -στο σύνολο τους σχεδόν- αμυντικοί, κλαδικό που δε βάζουν το ζήτημα της κοινωνικής οργάνωσης και της παγκόσμιας διάστασης των προβλημάτων.

Είναι αλήθεια πως δύσκολα μπορεί να βγάλε κανείς ολοκληρωμένα, αξιόπιστα συμπεράσματα σε σχέση με το τι πραγματικά συμβαίνει. Και αυτό για δύο λόγους. Πρώτα από όλα γιατί οι αγρότες έχουν πέσει θύματα και ως ένα βαθμό έχουν δεχτεί τη μεσολάβηση του λόγου τους από τα Μ.Μ.Ε. με αποτέλεσμα να μην είναι δυνατό να αξιολογήσει κανείς εύκολα το σύνολο των πληροφοριών που παίρνει.

Κατά δεύτερο λόγο γιατί η ίδια μεσολάβηση εμφανίζεται και ως αποτέλεσμα του τρόπου οργάνωσης που έχουν επιλέξει και που είναι καθοριστικός για έναν αγώνα. Είναι αλήθεια ότι (από πέρσις κιόλας) η δυσπιστία απέναντι στα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα (ΠΑΣΕΓΕΣ, ΓΕΣΑΣΕ, ΣΥΔΑΣΕ) έχει μετατραπεί σε ανοικτή ρήξη καθώς αυτά, ελεγχόμενα από καθεστωτικούς συνδικαλιστές κόμματος έκαναν ολοφάνερη τη διάθεσή τους να στηρίζουν τις κυβερνητικές επιλογές. Παρ' όλα αυτά και επειδή η κριτική παρέμεινε σε επίπεδο ανθρώπων και όχι θεσμικών λειτουργιών, το νέο μοντέλο οργάνωσης που επέλεξαν,

διατηρεί το διαχωρισμό. Η έκφραση του λόγου των αγροτών και η ρύθμιση της εξέλιξης του αγώνα τους μέσα από τέτοιους θεσμούς πέρα από το ότι αλλοιώνει το λόγο τους γεννά σειρά προβλημάτων ως προς την εξέλιξη του, την επιτυχία του αλλά και τη δυνατότητά του να οικοδομήσει συνειδήσεις ανθρώπων που μπορούν να λειτουργήσουν ορθολογικά με γνώμονα το συμφέρον το δικό τους και -αυτό που ουσιαστικά μας ενδιαφέρει- το συμφέρον των εκμεταλλευομένων ενάντια στους εκμεταλλευτές τους.

ΚΟΥΚΙΑ ΦΑΓΑΝΕ ΚΟΥΚΙΑ ΜΑΡΤΥΡΑΝΕ.

Ο τρόπος με τον οποίο αυτή τη στιγμή αντιλαμβάνονται οι αγρότες τα οξυμένα προβλήματά τους αντανακλά και τον τρόπο με τον οποίο βιώνουν την ύπαρξή τους. Με κάθε έννοια κοινότητας διαλυμένη, απομονωμένοι σε ατομικά νοικοκυριά, με την εγγυημένη κατανάλωση, την οικογένεια και την τηλεόραση ως τα μόνα πράγματα που δίνουν νόημα στη ζωή τους, μέσα σε μια κοινωνία όπου όλοι παλεύουν εναντίον όλων δεν είναι δυνατόν και μάλλον δεν εξαρτάται μόνο από αυτούς, να αντιμετωπίσουν τη συγκεκριμένη πραγματικότητα με διαφορετικό τρόπο. Η κοινωνία ως ολότητα, ο κόσμος ως παγκοσμιότητα, ο άλλος ως σύντροφος στον αγώνα για την κοινωνική απελευθέρωση, παραμένουν έξω από το οπτικό τους πεδίο. Εγκλωβισμένοι πολύ περισσότερο μέσα σε μια πραγματικότητα που τους θέλει από τη μια υπαλλήλους των τραπεζών, του κράτους και των βιομηχανιών, και από την άλλη αφεντικά τους ίδιους σε ακόμα πιο εξαθλιωμένους από αυτούς (βλ. πρόσφυγες εργατές γης), έρχονται μπροστά σε ένα δίλημμα. Είτε να συγκρουστούν με το βλέμμα και την ηθική του αφεντικού που κουβαλάνε μέσα τους, είτε να τα διατηρήσουν και έτσι να μην μπορούν να αντικρίσουν συνολικά το πρόβλημα. Και αν η εγκλωβισμένη οπτική του μικρού-μεσαίου αγρότη, δεν μπορεί να δει ότι η ύπαρξη-ανάπτυξη αυτού του οικονομικού-κοινωνικού συστήματος περνάει αναγκαστικά μέσα από την καταστροφή των ίδιων των βάσεων της επιβίωσής του και ότι οι αμυντικοί αυτοί αγώνες δεν μπορούν να έχουν κανένα περιθώριο επιτυχίας, εντούτοις τα γεγονότα, τα πιο πεισματάρικα πράγματα στον κόσμο, έρχονται να του διδάξουν την αναγκαιότητα της συνολικής ανατροπής.

Διάφορες δυνάμεις επιτίθενται στη μικρή ιδιοκτησία και στο κράτος πρόνοιας μέσα στο "παγκόσμιο χωριό".

Το χρηματιστηριακό χρήμα είναι μία από αυτές. Ένα χρήμα που συσσωρεύεται και δεν επανεπενδύεται στην παραγωγή, εξασφαλίζοντας την κερδοφορία του μέσα από ληστρικές οδούς, που μια από αυτές είναι ο δανεισμός των κρατών. Αυτό που όλοι λένε δημόσιο χρέος δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένα χρέος που συνάψανε τα κράτη, με εγγυητές τους υπηκόους τους, για να διατηρήσουν τις προνομιούχες θέσεις των στελεχών τους πάνω στις κοινωνίες. Και βέβαια αυτό το χρέος αποπληρώνεται στον κύριο δανειστή -δυνάστη, την παγκόσμια τράπεζα με ένταση των εισπρακτικών μέτρων.

Οι τράπεζες (με δεσπόζοντα στη συγκεκριμένη περίπτωση το ρόλο της αγροτικής τράπεζας) είναι μια άλλη τέτοια δύναμη. Ο ρόλος τους έχει πια ολοκληρωτικά αλλάξει. Εγκατέλειψαν και αυτές αναγκαστικά το εθνικό πεδίο ως πεδίο όπου κερδοφορούσαν με τους περιορισμούς που επέβαλε το κράτος πρόνοιας στην κίνηση τους και ανοίχτηκαν αναγκαστικά σε ένα παγκόσμιο πεδίο όπου η κερδοφορία τους δεν είναι πια συνάρτηση καμιάς προστατευτικής παραμέτρου. Μετατράπηκαν από συγγενητές μιας κρατικής-εθνικής ρύθμισης σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Επενδύουν πια εκεί που υπάρχει η μεγαλύτερη δυνατότητα κερδοφορίας. Αυτό σημαίνει ότι στην δανειοδότηση της αγροτικής καλλιέργειας δεν μπορεί να ληφθεί κανείς άλλος παράγοντας υπόψιν. Οι όποιες ρυθμιστικές αναδιανομητικές πολιτικές του παρελθόντος εγκαταλείπονται και η λογική της μεγιστοποίησης της

απόδοσης του κεφαλαίου δανεισμού κυριαρχεί προσθέτοντας έτσι ένα ακόμη βάρος στο λαϊμό της αγροτικής παραγωγής.

Και πάνω από όλα η ανταγωνιστικότητα στο παγκόσμιο οικονομικό "χωριό", το αποτέλεσμα της εξέλιξης των οικονομικών δυνάμεων που το ίδιο το κράτος πρόνοιας διαιώνιζε, ανακόπτοντας τες μόνο για ένα διάστημα προσωρινά. Ήδη είναι ηλίθιο να μιλάει κανείς για προστατευτικές ρυθμίσεις σε επίπεδο κρατών ή οικονομικών μπλοκ, καθώς ο όγκος ροής των εμπορευμάτων μεταξύ τους τα μετατρέπει σε εξαρτήματα μιας παγκόσμιας οικονομίας, όπου ο ρόλος της πολιτικής παρέμβασης είναι αδύνατος. Ο μόνος νόμος επιβίωσης των οικονομιών είναι η ανταγωνιστικότητα και αυτό δεν είναι διαπραγματεύσιμο ούτε σε κρατικό επίπεδο, ούτε σε επίπεδο οικονομικών μπλοκ. Ούτε και μπορεί να πει κανείς ότι είναι δυνατό να υπάρξουν οικονομίες έξω από αυτή την πραγματικότητα, γιατί ούτως ή άλλως αυτή είναι παγκόσμια, και επιφυλάσσει για τις οικονομίες που θα την αρνηθούν την εγκατάλειψη τους ως τόπων οικονομικής παραγωγής.

Εδώ να σταθούμε λίγο στις, αφελείς ή δόλιες λίγη σημασία έχει, δαιμονολογικές φωνές που ζητούν επαναδιαπραγμάτευση του Μάαστριχτ όπως και άλλων συμφωνιών και που επικαλούνται λύσεις μέσω αλλαγής συμφωνιών ή των διαχειριστών της πολιτικής. Για μας οι συμφωνίες αυτές (Μάαστριχτ, GATT, NAFTA...) δεν είναι παρά η έκφραση της παγκόσμιας οικονομικής και κοινωνικής τάξης πραγμάτων, η οποία δεν αλλάζει με καμιά επαναδιατύπωση καμιάς συνθήκης. Ο μόνος, κατά τη γνώμη μας, τρόπος αλλαγής είναι μέσα από την ανάπτυξη των αυτόνομων κοινωνικών αγώνων που, αποκτώντας συνείδηση του εαυτού τους, της παγκόσμιας κατάστασης, των εχθρών τους και ομοσπονδιούμενοι τοπικά - περιφερικά - παγκόσμια, θα καταργήσουν κάθε "τάξη πραγμάτων", αντικαθιστώντας την με τις ελεύθερες κοινωνίες της πολιτικής και οικονομικής ισότητας. Όλα τα άλλα περί δημοψηφίσματος-επαναδιαπραγμάτευσης κ.τ.λ. δεν είναι παρά αναχώματα στην ανάπτυξη των αυτόνομων αγώνων, εγκατάλειψη, στην ουσία, του κοινωνικού αγώνα στο όνομα των κοινοβουλευτικών λύσεων.

Σήμερα η "σοσιαλιστική" (στην ουσία σοσιαφιλελεύθερη) μορφή τοπικής διαχείρισης του παγκόσμιου οικονομικού και κοινωνικού βόθρου, επιχειρεί την πρώτη μετωπική επίθεση ώστε να καταφέρει να "αναδιαρθρώσει" τις παραγωγικές σχέσεις στην Ελλάδα.

Αν και είμαστε βέβαιοι ότι ακόμα και αν οι αγρότες προσωρινά ανακόψουν την επίθεση, αυτή θα επανέλθει από άλλους δρόμους, ωστόσο νομίζουμε ότι κάτι αρχίζει να αλλάζει. Μέσα από αυτές τις κινητοποιήσεις θα αναδειχθεί η αντίθεση των συμφερόντων, μεταξύ καπιταλιστών της υπαίθρου και αυτών που το πενιχρό τους εισόδημα λεηλατείται από την τράπεζα και το φόρο, δημιουργώντας τη δυνατότητα, οι τελευταίοι να αρχίσουν να μιλάνε αυτόνομα για τους εαυτούς τους. Μέσα από αυτές τις κινητοποιήσεις οι άνθρωποι-πράγματα, οι λεηλατημένοι αυτοαπασχολούμενοι, αρχίζουν να συναντιούνται και να αντιλαμβάνονται την τεράστια δύναμη της συνάντησης τους, το μέγεθος της παγκόσμιας μάχης που έχουν να δώσουν, τους εχθρούς και τους συμμάχους τους σε αυτήν τη μάχη.

Άλλωστε το γενικό κοινωνικό αποτέλεσμα αυτού του αγώνα δεν είναι χωρίς σημασία, μιας και η νικηφόρα έκβαση του θα πυροδοτήσει την κοινωνική ανυπακοή, ενώ το αντίθετο πιθανόν να την παγώσει για αρκετό καιρό.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ Μ.Μ.Ε: Η ΝΕΑ ΠΕΜΠΤΗ ΦΑΛΛΑΓΓΑ

Αν και δεν πιστεύουμε ότι η κοινωνία είναι ένα καζάνι έτοιμο να εκραγεί και αυτοί που την εμποδίζουν είναι τα Μ.Μ.Ε και οι επαγγελματίες συνδικαλιστές, ωστόσο ο ρόλος τους σε σχέση με τους αυτόνομους αγώνες είναι εδώ και καιρό φανερός.

Τα αριστερά Μ.Μ.Ε, σε αντίθεση με τα άλλα που επιτίθενται ανοικτά κάθε κοινωνικό αγώνα, έχουν αναλάβει

έναν πολύ πιο ύπουλο ρόλο. Αντιμετωπίζουν στην αρχή με ένα φιλικό τρόπο τις κινητοποιήσεις έτσι ώστε οι αγωνιζόμενοι, όχι μόνο να ενημερώνονται - ενημερώνουν μέσω αυτών, αλλά και να ταυτίζονται εσωτερικά με το είδωλο που τα Μ.Μ.Ε παράγουν για αυτούς. Και όταν φτάσει η κρίσιμη στιγμή της καθεστωτικής επίθεσης, να σπείρουν τη σύγχυση και να παρουσιάσουν ως αντικοινωνικό το υποκείμενο που συνεχίζει να αγωνίζεται και ως "κοινωνικά υπεύθυνο" αυτό που "είναι λογικό και καταλαβαίνει την κατάσταση". Η συμβολή τους λοιπόν στο κτύπημα από τα μέσα των αγώνων είναι σημαντική αποτελώντας άλλωστε και μεγάλο κομμάτι της πραγματικής τους δουλειάς.

"... ο αγών μας δια να πάρει ουσιαστικήν σημασίαν πρέπει να ολοκληρωθεί με την κατάργηση κάθε προνομίου και κάθε δικαίωματος τα οποία υποβιβάζουν τη πλειονότητα των γεωργών εις την κατάστασιν του δούλου. Η ένωσις φέρει την δύναμην και θα μας δώσει την εξουσία να εκτελέσωμεν την απόφασιν μας. Η κοινοκτημοσύνη δεν είναι ζορμπαλίκι αλλά έργο δικαιοσύνης..."

Απόσπασμα από την διακήρυξη της αγροτικής εξέγερσης το 1824 στην Άνδρο.

συνδικάτο ★ σαλατσόρων